

derent filios suos, & filias suas igni: quæ non præcepi, nec cogitavi in corde meo.

32. Ideo ecce dies venient, dicit Dominus, & non dicetur amplius, Topheth, & Vallis filij Ennom: sed Vallis interfektionis: & sepelient in Topheth, eò quòd non sit locus.

33. Et erit morticinum populi huius in cibos volucris cæli, & bestiis terræ, & non erit qui abigat.

* Ezech. 26. 13. 34. * Et quiescere faciam de urbibus Iuda, & de plateis Ierusalem vocem gaudij, & vocem lætitiæ, vocem sponsi, & vocem sponsæ: in desolationem enim erit terra.

CAPUT VIII.

Quia tam reges, optimates, sacerdotes ac propheta, quam reliquus populus ad idololatriam conversi sunt; & non considerato Domini iudicio, omnes relicta veritate, studuerunt avaritia ac idololatria, & Dominum provocantes noluerunt respicere: ideo ab hostibus crudelissimis affligentur.

1. **I**n illo tempore, ait Dominus: Eijicient ossa regum Iuda, & ossa principum eius, & ossa sacerdotum, & ossa prophetarum, & ossa eorum, qui habitaverunt Ierusalem, de sepulchris suis:

2. & expandent ea ad solem, & lunam, & omnem militiam cæli, quæ dilexerunt, & quibus servierunt, & post quæ ambulaverunt, & quæ quæsierunt, & adoraverunt: non colligentur, & non sepelientur: in sterquilinum super faciem terræ erunt.

3. Et eligent magis mortem quam vitam omnes qui residui fuerint de cognatione hac pessima in universis locis, quæ derelicta sunt, ad quæ eieci eos, dicit Dominus exercituum.

4. Et dices ad eos: Hæc dicit Dominus: Numquid qui cadit, non resurget? & qui averfus est, non revertetur?

5. Quare ergo averfus est populus iste in Ierusalem aversione contentiosus? Apprehenderunt mendacium, & noluerunt reverti.

6. Attendi, & auscultavi: nemo quod bonum est loquitur, nullus est qui agat penitentiam super peccato suo, dicens: Quid feci? Omnes conversi sunt ad cursum suum, quasi equus impetu vadens ad prælium.

7. Milvus in cælo cognovit tempus suum: turtur, & hirundo, & ciconia custodierunt tempus adventus sui: popu-

lus autem meus non cognovit iudicium Domini.

8. Quomodo dicitis: Sapientes nos sumus, & lex Domini nobiscum est? verè mendacium operatus est stylus mendax scribarum.

9. Confusi sunt sapientes, perterriti & capti sunt: verbum enim Domini proiecerunt, & sapientia nulla est in eis.

10. * Propterea dabo mulieres eorum * Isai. 56. 11. Sup. 6. 13. exteris, agros eorum hæredibus: quia à minimo usque ad maximum omnes avaritiam sequuntur: à propheta usque ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium.

11. Et fanabant contritionem filiarum populi mei ad ignominiam dicentes: * Pax, * Sup. 6. 14. pax: cum non esset pax.

12. Confusi sunt quia abominationem fecerunt: quinimò confusione non sunt confusi, & erubescere nescierunt: idcirco cadent inter corruentes, in tempore visitationis suæ corruent, dicit Dominus.

13. Congregans congregabo eos, ait Dominus: non est uva in vitibus, & non sunt ficus in ficulnea, folium defluxit: & dedi eis quæ prætergressa sunt.

14. Quare sedemus? convenite, & ingrediamur civitatem munitam, & fileamus ibi: quia Dominus Deus noster silere nos fecit, & potum dedit nobis * aquam * Inf. 9. 15. fellis: peccavimus enim Domino.

15. * Expectavimus pacem, & non erat bonum: tempus medelæ, & ecce formido. 19.

16. A Dan auditus est frémus equorum eius, à voce hinnituum pugnatorum eius commota est omnis terra. & venerunt, & devoraverunt terram, & plenitudinem eius: urbem & habitatores eius.

17. Quia ecce ego mittam vobis serpentes regulos, quibus non est incantatio: & mordebunt vos, ait Dominus.

18. dolor meus super dolorem, in me cor meum mærens.

19. Ecce vox clamoris filiarum populi mei de terra longinqua: Numquid Dominus non est in Sion, aut rex eius non est in ea? Quare ergo me ad iracundiam concitaverunt in sculptilibus suis, & in vanitatibus alienis?

20. Transit messis, finita est æstas, & nos salvati non sumus.

21. Super contritionem filiarum populi mei contritus sum, & contristatus, stupor obtinuit me.

22. Numquid resina non est in Galaad? aut medicus non est ibi? quare igitur non est obducta cicatrix filiarum populi mei?

CA-

CAPUT IX.

Luget propheta interficiendos de Iudæa: in nullo dicit esse fidendum, cum omnes dolose incedant: & quia Iudæa vastanda est, vult omnes assumere luctum: in solo Deo eiusque cognitione gloriandum, qui puniet tam Gentiles quam filios Israël incircumcisos corde.

1. **Q**uis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lacrymarum? & plorabo die ac nocte interfectos filiarum populi mei.

2. Quis dabit me in solitudine diversorium viatorum, & derelinquam populum meum, & recedam ab eis? quia omnes adulteri sunt, cæcus prævaricatorum.

3. Et extenderunt linguam suam quasi arcum mendacij & non veritatis: confortati sunt in terra, quia de malo ad malum egressi sunt, & me non cognoverunt, dicit Dominus.

4. Unusquisque se à proximo suo custodiat, & in omni fratre suo non habeat fiduciam: quia omnis frater supplantans supplantabit, & omnis amicus fraudulenter incedet.

5. Et vir fratrem suum deridebit, & veritatem non loquentur: docuerunt enim linguam suam loqui mendacium: ut inique agerent, laboraverunt.

6. Habitatio tua in medio doli: in dolore nuerunt scire me, dicit Dominus.

7. Propterea hæc dicit Dominus exercituum: Ecce ego conflabo, & probabo eos: quid enim aliud faciam à facie filiarum populi mei?

* Psal. 27. 3. 8. * Sagitta vulnerans linguam eorum, dolum locuta est: in ore suo pacem cum amico suo loquitur, & occultè ponit ei insidias.

9. Numquid super his non visitabo, dicit Dominus? aut in gente huiusmodi non ulciscetur anima mea?

10. Super montes assumam fletum ac lamentum, & super speciosa deserti planctum: quoniam incensa sunt, eò quòd non sit vir pertransiens: & non audierunt vocem possidentis: à volucre cæli usque ad pecora transmigraverunt & recesserunt.

11. Et dabo Ierusalem in acervos arenæ, & cubilia draconum: & civitates Iuda dabo in desolationem, eò quòd non sit habitator.

12. Quis est vir sapiens, qui intelligat hoc, & ad quem verbum oris Domini fiat ut annunciet istud, quare perierit terra, & exusta sit quasi desertum, eò quòd non sit qui pertranseat?

13. Et dixit Dominus: Quia dereliquerunt legem meam, quam dedi eis, & non audierunt vocem meam, & non ambulaverunt in ea:

14. & abierunt post pravitatem cordis sui, & post Baalim: quod didicerunt à patribus suis.

15. Idcirco hæc dicit Dominus exercituum Deus Israël: * Ecce ego cibabo populum istum absinthio, & potum dabo eis aquam fellis. * Infr. 23. 15.

16. Et dispergam eos in Gentibus, quas non noverunt ipsi & patres eorum: & mittam post eos gladium, donec consumantur.

17. Hæc dicit Dominus exercituum Deus Israël: Contemplamini, & vocate lamentatrices & veniant: & ad eas, quæ sapientes sunt, mittite, & properent:

18. festinent, & assumant super nos lamentum: deducant oculi nostri lacrymas, & palpebræ nostræ defluant aquis.

19. Quia vox lamentationis audita est de Sion: Quomodo vastati sumus & confusi vehementer? quia dereliquimus terram, quoniam deiecta sunt tabernacula nostra.

20. Audite ergo mulieres verbum Domini: & assumant aures vestræ sermonem oris eius: & docete filias vestras lamentum: & unaquæque proximam suam planctum.

21. quia ascendit mors per fenestras nostras, ingressa est domos nostras, disperdere parvulos deforis, iuvenes de plateis.

22. Loquere: Hæc dicit Dominus: Et cadet morticinum hominis quasi stercus super faciem regionis, & quasi fenum post tergum metentis, & non est qui colligat.

23. Hæc dicit Dominus: * Non gloriatur sapiens in sapientia sua, & non gloriatur fortis in fortitudine sua, & non gloriatur dives in divitiis suis: * 1. Cor. 1. 31. 2. Cor. 10. 17.

24. sed in hoc gloriatur, qui gloriatur, scire & nosse me, quia ego sum Dominus, qui facio misericordiam, & iudicium, & iustitiam in terra: hæc enim placent mihi, ait Dominus.

25. Ecce dies veniunt, dicit Dominus:

&

& visitabo super omnem, qui circumcisum habet præputium, & super Ægyptum, & super Iuda, & super Edom, & super filios Ammon, & super Moab, & super omnes qui attonsi sunt in comam, habitantes in deserto: quia omnes gentes habent præputium, omnis autem Domus Israël incircumcisi sunt corde.

CAPUT X.

Non est timenda celestis constellatio, nec vanissima ac imbecillia idola: sed Dominus, qui solus est Deus, creator ac gubernator omnium, qui vastabit peccatores terra: plangit suum malum Ierusalem, & cum hominis non sit suas vias dirigere, orat Deum ne eos, qui ipsum cognoscunt, ad internecionem delectat, sed in hostes potius Iudaorum suum effundat furorem.

1. **A**udite verbum, quod locutus est Dominus super vos domus Israël.

2. Hæc dicit Dominus: Iuxta vias Gentium nolite discere: & à signis celi nolite metuere, quæ timent Gentes:

3. quia leges populorum vanæ sunt: quia lignum de saltu præcidit opus manus artificis in ascia.

4. Argento, & auro decoravit illud: clavis & malleis compègit, ut non dissolvatur.

5. In similitudinem palmæ fabricata sunt, & non loquentur: portata tollentur, quia incedere non valent. nolite ergo timere ea, quia nec malè possunt facere, nec benè.

6. * Non est similis tui Domine: magnus es tu, & magnum nomen tuum in fortitudine.

7. * Quis non timebit te ó rex Gentium? tuum est enim decus: inter cunctos sapientes Gentium, & in universis regnis eorum nullus est similis tui,

8. pariter insipientes & fatui probabuntur: doctrina vanitatis eorum lignum est.

9. Argentum involutum de Tharsis affertur, & aurum de Ophaz: Opus artificis, & manus ararij: hyacinthus & purpura indumentum eorum. opus artificum universa hæc.

10. Dominus autem Deus verus est: ipse Deus vivens, & rex sempiternus. ab in-

dignatione eius commovebitur terra: & non sustinebunt Gentes comminationem eius.

11. Sic ergo dicetis eis: Dii, qui cælos & terram non fecerunt, pereant de terra, & de his, quæ sub cælo sunt.

12. * Qui facit terram in fortitudine sua, præparat orbem in sapientia sua, & prudentiâ suâ extendit cælos. ** Gen. 1. 1. Inf. 51. 16.*

13. Ad vocem suam dat multitudinem aquarum in cælo, & elevat nebulas ab extremitatibus terræ: * fulgura in pluviam facit, & educit ventum de thesauris suis. ** Pf. 134. 7. Inf. 51. 16.*

14. Stultus factus est omnis homo à scientia, confusus est artifex omnis in sculptili: quoniam falsum est quod confavit, & non est spiritus in eis.

15. Vana sunt, & opus risu dignum: in tempore visitationis suæ peribunt.

16. Non est his similis pars Iacob: qui enim formavit omnia, ipse est: & Israël virga hereditatis eius: Dominus exercituum nomen illi.

17. Congrega de terra confusionem tuam, quæ habitas in obsidione.

18. quia hæc dicit Dominus: Ecce ego longè projiciam habitatores terræ in hac vice: & tribulabo eos ita ut inveniantur.

19. Væ mihi super contritione mea, pessima plaga mea. Ego autem dixi: Planè hæc infirmitas mea est, & portabo illam.

20. Tabernaculum meum vastatum est, omnes funiculi mei dirupti sunt, filii mei exierunt à me, & non subsistunt: non est qui extendat ultra tentorium meum, & erigat pelles meas.

21. Quia stultè egerunt pastores, & Dominum non quæsierunt: propterea non intellexerunt, & omnis grex eorum dispersus est.

22. Vox auditionis ecce venit, & commotio magna de terra Aquilonis: ut ponat civitates Iuda solitudinem, & habitaculum draconum.

23. Scio Domine quia non est hominis via eius: nec viri est ut ambulet, & dirigat gressus suos.

24. * Corripe me Domine, verumtamen in iudicio: & non in furore tuo, ne fortè ad nihilum redigas me. ** Psal. 6. 1.*

25. * Effunde indignationem tuam super Gentes, quæ non cognoverunt te, & super provincias, quæ nomen tuum non invocaverunt: quia comederunt Iacob, & devoraverunt eum, & consumpserunt illum, & decus eius dissipaverunt. ** Psal. 78. 6.*

CA-

CAPUT XI.

Quia maledicitur qui non audit nec servat pactum Domini patribus datum, idè præcipitur propheta ut illud servandum Iudæis prædicet, sed frustra, cum magis sequantur patrum suorum scelera, variamque idololatriam; idcirco inferet Dominus inevitabilia in illos mala, nec proderunt eis idola, vel iustorum oratio, neque quod prius à Deo dilecti fuerint: refert prava Iudæorum studia de ipso ex terra delendo: sed perdentur qui nolunt audire prophetiam in nomine Domini.

1. **V**erbum, quod factum est à Domino ad Ieremiam, dicens:

2. Audite verba pacti huius, & loquimini ad viros Iuda, & habitatores Ierusalem,

3. & dices ad eos: Hæc dicit Dominus Deus Israël: Maledictus vir, qui non audierit verba pacti huius,

4. quod præcepi patribus vestris in die, qua eduxi eos de Terra Ægypti, de fornace ferrea, dicens: Audite vocem meam, & facite omnia, quæ præcipio vobis, & eritis mihi in populum, & ego ero vobis in Deum:

5. Ut suscitarem iuramentum, quod iuravi patribus vestris daturum me eis terram fluentem lacte, & melle, sicut est dies hæc. Et respondi, & dixi: Amen Domine.

6. Et dixit Dominus ad me: Vociferare omnia verba hæc in civitatibus Iuda, & foris Ierusalem, dicens: Audite verba pacti huius, & facite illa:

7. quia contestans contestatus sum patres vestros in die, qua eduxi eos de Terra Ægypti usque ad diem hanc: manè consurgens contestatus sum, & dixi: Audite vocem meam:

8. & non audierunt, nec inclinaverunt aurem suam: sed abierunt unusquisque in pravitatè cordis sui mali: & induxi super eos omnia verba pacti huius, quod præcepi ut facerent, & non fecerunt.

9. Et dixit Dominus ad me: Inventa est coniuratio in viris Iuda, & in habitatoribus Ierusalem:

10. Reversi sunt ad iniquitates patrum suorum priores, qui noluerunt audire verba mea: & hi ergo abierunt post deos alienos, ut servirent eis: irritum fecerunt domus Israël, & domus Iuda pactum meum, quod pepigi cum patribus eorum:

11. Quam ob rem hæc dicit Dominus: Ecce ego inducam super eos mala, de quibus exire non poterunt: & clamabunt ad me, & non exaudiam eos.

12. Et ibunt civitates Iuda, & habitatores Ierusalem, & clamabunt ad deos, quibus libant, & non salvabunt eos in tempore afflictionis eorum.

13. * Secundum numerum enim civitatum tuarum erant dii tui Iuda: & secundum numerum viarum Ierusalem posuisti aras confusionis, aras ad libandum Baalim. ** Supr. 2. 28.*

14. * Tu ergo noli orare pro populo hoc, & ne assumes pro eis laudem & orationem: quia non exaudiam in tempore clamoris eorum ad me, in tempore afflictionis eorum. ** Supr. 7. 16. Inf. 14. 11.*

15. Quid est, quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa? numquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas, in quibus gloriata es?

16. Olivam uberem, pulchram, fructiferam, speciosam vocavit Dominus nomen tuum: ad vocem loquelæ, grandis exarsit ignis in ea, & combusta sunt fructeta eius.

17. Et Dominus exercituum qui plantavit te, locutus est super te malum: pro malis domus Israël & domus Iuda, quæ fecerunt sibi ad irritandum me, libantes Baalim.

18. Tu autem Domine demonstra mihi, & cognovi: tunc ostendisti mihi studia eorum. *FER. 3. MAIOR. HEBDOM.*

19. Et ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam: & non cognovi quia cogitaverunt super me consilia, dicentes: Mittamus lignum in panem eius, & eradamus eum de terra viventium, & nomen eius non memoretur amplius.

20. * Tu autem Domine Sabaoth, qui iudicas iustè, & probas renes & corda, videam ultionem tuam ex eis: tibi enim revelavi causam meam. ** Infr. 17. 10. & 20. 12.*

21. Propterea hæc dicit Dominus ad viros Anathoth, qui quærunt animam tuam, & dicunt: Non prophetabis in nomine Domini, & non morieris in manibus nostris.

22. Propterea hæc dicit Dominus exercituum: Ecce ego visitabo super eos: iuvenes morientur in gladio, filii eorum, & filia eorum morientur in fame.

23. Et reliquæ non erunt ex eis: inducam enim malum super viros Anathoth, annum visitationis eorum.

CA-